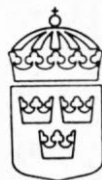

Förslag till riksdagen

1987/88:23

Riksdagens revisorers förslag angående dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel

Förs.
1987/88:23

Riksdagens revisorer anmäler härmed sin granskning av frågor kring dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel. Enligt kungörelsen (1973:1210) om försäljning av övertalig eller kasserad materiel och inventarier skall sådan försäljning ske genom eller i samråd med det statliga företaget FFV Allmateriel AB.

Revisorernas granskning har sammanfattningsvis visat att det föreskrivna samrådsförfarandet inte alltid fungerar. Vid granskningen har också noterats att de redovisade intäkterna från försäljning av överskottsmateriel i vissa fall varit anmärkningsvärt små i förhållande till verksamhetens inriktning. Vissa svagheter i den interna kontrollen har konstaterats i fråga om registreringen av inventarier.

Revisorerna föreslår

att reglerna för myndigheternas försäljning av överskottsmateriel ses över och att skyldigheten att utnyttja FFV Allmateriel AB vid försäljning av överskottsmateriel skall upphöra,

att möjligheterna att låta myndigheterna i ökad utsträckning själva disponera intäkterna vid försäljning av överskottsmateriel skall utredas,

att reglerna för myndigheternas registrering av inventarier ses över. Därvid bör särskilt beaktas frågan om myndigheternas redovisningsrutiner bör utformas så att de generella kontrollsystem som gäller för redovisningen får effekt även beträffande inventarieregistreringen.

En sammanfattning av granskningsrapporten (1987/88:5) Dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel och av remissutfallet är som bilaga fogad till denna skrivelse.

I Genomförd granskning

I en skrivelse till riksdagens revisorer har FFV Allmateriel AB (FFV/A) fäst revisorernas uppmärksamhet på att myndigheterna inte alltid följer gällande bestämmelser för försäljning av överskottsmateriel. Förfarandet regleras i kungörelsen (1973:1210) om försäljning av övertalig eller kasserad materiel och inventarier, fortsättningsvis kallad försäljningskungörelsen. Sådan försäljning skall normalt ske genom eller i samråd med det statliga företaget FFV/A. Enligt FFV/A har myndigheterna i alltför stor

omfattning lämnat maskiner o. d. i utbyte till leverantörerna vid inköp av nya varor för att på det sättet dryga ut anslagsmedlen. Myndigheterna har också haft en alltför omfattande direkt försäljning av utrangerad materiel. FFV/A har anfört att företaget i många av dessa fall skulle ha kunnat få ut avsevärt högre priser.

Revisorerna beslutade mot denna bakgrund att granska de statliga myndigheternas disposition av överskottsmateriel för att klargöra om försäljningen av övertalig materiel bedrivs effektivt, affärsmässigt och i enlighet med gällande bestämmelser.

Frågan om hur statliga myndigheter bättre skall kunna ta vara på i statens ägo redan befintliga inventarier har genom en motion i ärendet tidigare aktualiserats i finansutskottet. Utskottet uttalade därvid att statliga myndigheter bör försöka utnyttja befintliga inventarier så långt det är praktiskt möjligt innan man beslutar sig för att köpa nya. Med hänsyn till att revisorerna skulle undersöka bl. a. den i motionen väckta frågan avstyrkte utskottet dock motionen i fråga.

Den på revisorernas uppdrag genomförda granskningen av den praktiska hanteringen av överskottsmateriel har omfattat följande sju myndigheter som haft en skiftande grad av överskottsförsäljning, nämligen rikspolisstyrelsen, statens bakteriologiska laboratorium (SBL), vägverket, skolöverstyrelsen (SÖ), domänverket, statskontoret och statistiska centralbyrån (SCB). I urvalet har ingått såväl avgiftsfinansierade myndigheter och anslagsmyndigheter som affärsverk. Utredningen har kompletterats med en genomgång av regler och former för avyttring av överskottsmateriel inom privat verksamhet.

Genom en enkät inhämtades även upplysningar om myndigheternas tolkning och tillämpning av de olika bestämmelser som reglerar försäljningen av överskottsmateriel samt myndigheternas synpunkter på dessa regler.

Granskningen har visat att de redovisade intäkterna från försäljning av överskottsmateriel i några fall varit anmärkningsvärt begränsade i förhållande till verksamhetens omfattning. Enligt FFV/A har det föreskrivna samrådsförfarandet vid försäljning inte alltid fungerat. Två av de tre myndigheter som redovisat mera betydande intäkter från överskottsförsäljningen har ombesörjt merparten av försäljningen i egen regi trots att FFV/A inte lämnat något medgivande till detta. Vid granskningen av rutinerna för inventarieregistrering och för beslut om avyttring har uppmärksamats att det hos några myndigheter förelegat sådana svagheter i den interna kontrollen att åtgärder varit påkallade.

Vid granskningen har även övervägts åtgärder för att öka återanvändningen av kontorsinventarier inom statsförvaltningen.

2 Revisorernas överväganden

2.1 Översyn av reglerna vid försäljning av överskottsmateriel

Myndigheternas försäljning av överskottsmateriel regleras i första hand genom försäljningskungörelsen (1973:1210). Enligt denna kungörelse skall

affärsmässighet tillämpas vid försäljning av övertalig eller kasserad materiel och inventarier. Försäljningen skall ske genom FFV/A. När det gäller materiel eller inventarier av ringa värde eller när det annars bedöms ändamålsenligt och ekonomiskt fördelaktigt för statsverket får en myndighet dock, efter samråd med FFV/A, besluta om avyttring i annan ordning.

Granskningen har visat att myndigheterna inte alltid iakttar det föreskrivna samrådsförfarandet. Myndigheterna och FFV/A har i vissa fall haft en olika tolkning av försäljningskungörelsens bestämmelser på denna punkt. Några myndigheter har ombesörjt merparten av försäljningen av överskottsmateriel i egen regi. Anledningen till detta har varit att myndigheterna ansett sig härigenom få ett bättre ekonomiskt utbyte av försäljningen.

Vid granskningen har en översyn av reglerna för försäljning av överskottsmateriel aktualiserats. Syftet med en sådan översyn skulle vara att utreda förutsättningarna för att låta försäljningskungörelsens krav på affärsmässighet ansluta sig till vad som gäller om affärsmässighet och marknadsmässiga villkor vid upphandling enligt upphandlingsförordningen (1986:366). I enlighet med detta har i revisorernas rapport också föreslagits att skyldigheten att utnyttja FFV/A som försäljningskanal vid försäljning av överskottsmateriel skall upphävas. När det gäller avyttring av tillgångar av större värde har dock föreslagits att anbud alltid infordras från FFV/A, som därvid skulle delta i anbudsgivningen på lika villkor som andra företag.

Samtliga remissinstanser har ställt sig klart positiva till utredningens förslag om att reglerna för avyttring av överskottsmateriel skall ses över och att skyldigheten att utnyttja FFV/A skall upphöra. RRV har dock invändningar mot delförslaget att myndigheterna alltid skall infordra anbud från FFV/A vid försäljning av tillgångar av större värde. Verket anser att FFV/A skall konkurrera på lika villkor med andra intressenter.

Enligt revisorernas mening bör kraven på affärsmässighet och marknadsmässiga villkor vid avyttring av överskottsmateriel m. m. kunna anpassas till vad som gäller vid statlig upphandling enligt upphandlingsförordningen och RRV:s föreskrifter (1986:612) till denna. Det saknas med hänsyn till transaktionernas väsentlighet och relativa risk anledning att ha längre gående kontrollåtgärder vid avyttring av överskottsmateriel än vid nyanskaffning. FFV/A:s särställning vid försäljning av statligt överskottsmateriel kan således inte motiveras från kontrollsynpunkt. Skyldigheten att utnyttja FFV/A bör därför kunna upphävas. Revisorerna anser i likhet med RRV att FFV/A därvid skall konkurrera på lika villkor med andra intressenter.

Vid granskningen har även frågan om försäljningsform tagits upp. I utredningen har förutsatts att avyttringen i första hand skulle ske genom ett anbudsförfarande. Remissinstanserna har aktualiserat alternativa förfaranden såsom auktioner, långsiktiga samarbetsavtal och inbyten vid återanskaffning. Revisorerna är emellertid inte beredda att nu ta närmare ställning till olika tänkbara former för försäljningen. Denna fråga bör i stället behandlas vid den översyn av försäljningsförfarandet som revisorererna förutsätter skall komma till stånd. Revisorernas principiella inställning

är emellertid den att myndigheterna själva bör få avgöra denna fråga efter en samlad bedömning av vad som på längre sikt kan anses vara mest ändamålsenligt och ekonomiskt fördelaktigt både för myndigheten och för statsverket som helhet.

2.2 Myndigheternas disposition av intäkter från överskottsförsäljning

Regler för redovisning och disposition av medel som influtit vid försäljning av överskottsmateriel återfinns beträffande omsättningstillgångar i försäljningskungörelsen och beträffande anläggningstillgångar i förordningen (1982:49) om myndigheters medelsredovisning m. m. vid försäljning av anläggningstillgångar. Försäljningsbeloppen skall redovisas i årsbokslutet enligt föreskrifterna i bokföringsförordningen (1979:1212).

De i sammanhanget aktuella reglerna innebär i huvudsak följande. Medel som flyter in vid försäljningen skall redovisas som inkomst under vederbörligt anslag om inte annat föreskrivits. Affärsverk och myndigheter som bedriver uppdragsverksamhet, redovisad över ett 1000-kronorsanslag, får dock i regel själva förfoga över influtna medel utom när det gäller anläggningstillgångar som utgör del av myndighetens förräntningspliktiga statskapital. I övriga fall skall frågan om dispositionen av de medel som erhållits vid försäljningen i särskild ordning underställas regeringens prövning. Detta behöver dock inte ske om försäljningsbeloppet understiger 20000 kr.

I revisorernas rapport har föreslagits att möjligheten att låta myndigheterna i ökad utsträckning själva få disponera intäkterna vid försäljning av överskottsmateriel skall utredas. Syftet med förslaget är att detta skulle öka myndigheternas incitament till effektivitet och affärsmässighet vid hanteringen av överskottsmateriel. Remissorganen har gett förslaget sitt stöd. Rikspolisstyrelsen anser förslaget välmotiverat och finner i likhet med SCB att det skulle medverka till ökad effektivitet och affärsmässighet. FFV/A har anfört liknande synpunkter. Det är företagets erfarenhet att ett bättre engagemang uppnås om medel tillfaller myndigheterna direkt.

Enligt revisorernas bedömning skulle myndigheterna stimuleras till ökad effektivitet och affärsmässighet vid hanteringen av överskottsmateriel om myndigheterna i större utsträckning själva fick disponera över försäljningsintäkterna. Ett sådant engagemang torde vara en viktig förutsättning för att man skall kunna ta till vara de konkurrensfördelar som upphävandet av skyldigheten att utnyttja FFV/A vid överskottsförsäljning medför. Revisorerna anser därför, i likhet med vad som föreslagits i revisorernas rapport, att denna fråga bör utredas. Man kan därvid överväga dels en höjning av det maximibelopp (för närvarande 20000 kr.) som anger inom vilken gräns myndigheterna får disponera försäljningsintäkterna, dels att myndigheterna får disponera en viss del av de intäkter som överskrider det gällande maximibeloppet.

2.3 Registrering av inventarier

Regler för myndigheternas registrering av inventarier återfinns i riksrevisionsverkets cirkulär 1986-10-01 med föreskrifter och allmänna råd om

registrering av inventarier. Inventarieregistreringens främsta syfte är att möjliggöra kontroll av inventariebeståndet.

Den på revisorernas uppdrag företagna granskningen har även omfattat rutinerna för inventarieregistrering. Enligt utredarens bedömning har rutinerna varit fullt tillfredsställande vid endast två av de sju granskade myndigheterna. Vid fem av myndigheterna har registren inte varit kopplade till redovisningen och vid tre av dessa myndigheter har registren dessutom saknat beloppsangivelse. Det har inte heller företagits några årsvisa avstämningar av inventarieregistren mot redovisningen. Den särskilde utredaren anser att det i de påtalade fallen förelegat svagheter i den interna kontrollen. Enligt utredarens bedömning bör även statliga myndigheter tillämpa rutiner för registrering av inventarierna som i någon form är kopplade till redovisningsrutinerna.

Av de remissinstanser som tagit upp denna fråga är endast SCB positiv till förslaget att koppla rutinerna för registrering av inventarier till redovisningsrutinerna. Man har vid verket redan infört en liknande ordning och en fortsatt integrering av rutinerna planeras. SBL ställer sig tveksamt till en sådan koppling eftersom inventarierna efter avskrivningstidens utgång inte längre är intressanta redovisningsmässigt. Rikspolisstyrelsen framhåller bristen på datorstöd och övriga resursfrågor som de främsta hindren för genomförandet av en sådan rutin. Statskontoret anser att förslaget bör kritiskt övervägas närmare eftersom det för många myndigheter skulle innebära ändrad budgetteknik och ändrat anslagssystem.

Revisorerna anser att de påtalade bristerna i den interna kontrollen i fråga om registreringen av inventarier inger viss oro. En fungerande inventarieregistrering är en förutsättning för att myndigheterna skall kunna ges ökad frihet vid hanteringen av överskottsmateriel. Revisorerna föreslår därför att formerna för registrering av inventarier skall ses över. Revisorerna är däremot inte beredda att på grundval av tillgängligt utredningsmaterial ta ställning till förslaget att genom en koppling av rutinerna för inventarieregistrering med redovisningsrutinerna höja kvaliteten på den interna kontrollen på detta område. Förslaget bör i stället tas upp vid den allmänna översyn av inventarieregistreringen som revisorerna föreslår skall komma till stånd.

2.4 Återanvändning av inventarier

Finansutskottet har med anledning av en motion i frågan tidigare uttalat sig för att statliga myndigheter bör försöka utnyttja befintliga inventarier så långt det är praktiskt möjligt innan man beslutar sig för att köpa nya.

Frågan om återanvändning av inventarier har tagits upp i revisorernas rapport på så sätt att ett ökat informationsutbyte mellan myndigheterna om övertalig materiel övervägts. Detta informationsutbyte skulle eventuellt kunna ske genom ett informationsblad för vilket FFV/A skulle få ansvaret.

Remissinstanserna har till övervägande del varit positiva till förslaget om ett förbättrat informationsutbyte. Statskontoret menar dock att förslaget inte förefaller vara samordnat med förslaget om hur försäljning skall gå till. FFV/A stöder idén men företaget befarar samtidigt att genomförandet

kan bli komplicerat och att det föreslagna informationsutbytet kan uppfattas som mycket byråkratiskt av myndigheterna. RRV har som ett alternativ till ett särskilt informationsblad föreslagit att Tidning för Leveranser till Staten, bilaga till Post- och Inrikes Tidningar, skulle utnyttjas. SCB föreslår att en databas med aktuell information skapas. SCB uppger sig ha positiva erfarenheter från området, vilka borde kunna utnyttjas vid uppbyggandet av en sådan databas.

Enligt revisorernas bedömning torde det från ekonomisk synpunkt i regel vara mest fördelaktigt för statsverket om myndigheterna själva får besluta om formerna för avyttring av överskottsmateriel. Det är på denna nivå man lättast kan överblicka de med försäljningstransaktionerna förenade kostnaderna och intäkterna. Revisorerna anser att man därför bör vara försiktig med generellt verkande åtgärder som kan komplicera försäljningsprocessen och begränsa myndigheternas ansvar för överskottsförsäljningen. Det föreslagna informationsutbytet mellan myndigheterna torde emellertid i vissa situationer kunna stimulera intresset för återanvändning av inventarier. Revisorerna föreslår därför att denna fråga får utredas ytterligare i samband med den i det föregående föreslagna översynen av reglerna för myndigheternas försäljning av överskottsmateriel. Därvid bör även de vid remissbehandlingen aktualiserade förslagen om annonsering, databank m. m. kunna övervägas.

3 Hemställan

Riksdagens revisorer hemställer

beträffande dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad revisorerna anfört om

 a) en översyn av reglerna för myndigheternas försäljning av överskottsmateriel m. m. och skyldigheten att därvid utnyttja FFV Allmateriel AB,

 b) myndigheternas möjligheter att i ökad utsträckning själva få disponera intäkterna vid försäljning av överskottsmateriel m. m.,

 c) regler för myndigheternas registrering av inventarier.

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum. I beslutet har deltagit revisorerna Wiggo Komstedt (m), John Johnsson (s), Börje Stensson (fp), Kjell Nilsson (s), Wivi-Anne Radesjö (s), Bertil Jonasson (c), Stig Gustafsson (s), Birgitta Rydle (m), Anita Johansson (s), Torsten Karlsson (s), Olle Aulin (m) och Olle Grahn (fp).

Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit kanslichefen Göran Förs. 1987/88:23
Hagbergh, byråchefen Rolf Jensen och revisionsdirektören Lars-G. Dahl-
born (föredragande).

Stockholm den 27 maj 1988

På riksdagens revisorers vägnar

Wiggo Komstedt

Lars-G. Dahlborn

Sammanfattning av rapport 1987/88:5 om dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel och de remissyttranden som avgetts över den.

Förs. 1987/88: 23
Bilaga

1 Rapporten

Dispositionen av statliga myndigheters överskottsmateriel regleras i kungörelsen (1973:1210) om försäljning av övertalig eller kasserad materiel och inventarier (försäljningskungörelsen). Sådan försäljning skall i regel ske genom det statliga företaget FFV Allmateriel AB (FFV/A).

FFV/A har i skrivelse till revisorerna anfört att myndigheterna inte alltid följer denna kungörelse. Myndigheterna har i alltför stor omfattning lämnat maskiner o. d. i utbyte till leverantörerna vid inköp av nya varor för att på det sättet dryga ut anslagsmedlen. Myndigheterna har också haft en alltför omfattande direkt försäljning av utrangerad materiel. FFV/A har anfört att bolaget i många av dessa fall skulle ha kunnat få ut avsevärt högre priser.

Revisorerna beslutade mot denna bakgrund att en förstudie skulle göras angående de statliga myndigheternas disposition av överskottsmateriel.

Frågan om ett bättre utnyttjande av statliga inventarier har tidigare aktualiserats i finansutskottet genom en motion i ärendet. Utskottet uttalade med anledning av motionen att statliga myndigheter bör försöka utnyttja befintliga inventarier så långt det är praktiskt möjligt innan man beslutar sig för att köpa nya. Utskottet avstyrkte motionen i fråga med hänvisning till att revisorerna vid sin granskning av myndigheternas hantering av överskottsmateriel skulle undersöka bl. a. den i motionen väckta frågan.

Revisorernas granskning har syftat till att klarlägga om försäljningen av övertalig materiel bedrivs effektivt, affärsmässigt och i enlighet med gällande bestämmelser. Utredningen har i första hand avsett inventarier.

Revisorerna uppdrog åt auktoriserade revisorn Lars Lundberg att närmare utreda de statliga myndigheternas disposition av överskottsmateriel enligt den arbetsplan revisorerna fastställt i ärendet. I den på revisorernas uppdrag genomförda utredningen har rådande rättsläge vid avyttring av statligt överskottsmateriel klarlagts och preciserats. I samband därmed har undersökts dels hur myndigheterna tolkar gällande regler på detta område, dels vilka rutiner myndigheterna faktiskt tillämpar vid försäljning av överskottsmateriel.

Granskningen har omfattat sju myndigheter. I urvalet ingår såväl avgiftsfinansierade myndigheter och anslagsmyndigheter som affärsverk.

Granskningen har bekräftat FFV/A:s uppgifter om att det föreskrivna samrådet vid överskottsförsäljning inte alltid fungerat. Som exempel kan nämnas att två av de myndigheter som haft de största försäljningsintäkterna från överskottsmateriel har ombesörjt försäljningen i egen regi. Anledningen till detta är att myndigheterna härigenom anser sig ha fått ett bättre ekonomiskt utbyte av försäljningen. Denna försäljning i egen regi har enligt myndigheterna skett i samförstånd med FFV/A. FFV/A har på denna punkt haft en annan tolkning av samrådsskyldigheten än dessa myndigheter. FFV/A har aldrig gett något medgivande till myndigheterna om försälj-

ning i egen regi och företaget anser att vissa myndigheter inte följer försäljningskungörelsen.

Utredningen har därför tagit upp frågan om hur ansvaret för överskotts-försäljningen skall fördelas och hur denna verksamhet skall organiseras. Vid denna organisatoriska analys av verksamheten har, i likhet med vad som anförts i den tidigare omnämnda riksdagsmotionen, också undersökts vilka möjligheter som finns till ett mera effektivt utnyttjande hos myndigheterna av befintliga inventarier i den meningen att myndigheterna i ökad utsträckning skulle överta uttrangerade inventarier från varandra i stället för att köpa nya.

Vid granskningen har olika vägar prövats för att stimulera myndigheternas intresse för att hantera överskottsmateriel på det sätt som är mest ändamålsenligt för statsverket. Det har därvid t.ex. satts i fråga om inte intäkterna från sådan försäljning i ökad utsträckning skulle kunna komma den säljande myndigheten till godo.

Utredningen har visat att de redovisade intäkterna från försäljning av överskottsmateriel vid flera av de granskade myndigheterna varit ringa i förhållande till verksamhetens omfattning.

Utredaren har pekat på vissa svagheter i den interna kontrollen som hänger samman med att inventarieregistreringen inte varit kopplad till redovisningsrutinerna och att årsvisa avstämningar av inventarieregistren mot redovisningen inte utförts. I några fall har inventarieregistren dessutom saknat föreskrivna beloppsangivelser.

Granskningen har även inkluderat en jämförelse av hur man förfar vid försäljning av överskottsmateriel inom den privata företagssektorn.

Den särskilde utredaren har aktualiserat följande åtgärder för att uppnå en ökad effektivisering och affärsmässighet vid hanteringen av statligt överskottsmateriel.

- FFV Allmateriel AB:s verksamhet skall bedrivas på marknadsmässiga villkor gentemot myndigheterna. Skyldigheten att utnyttja FFV Allmateriel AB som försäljningskanal beträffande överskottsmateriel bör upphöra.
- Myndigheterna skall dock när det gäller avyttring av tillgångar av större värde alltid infordra anbud från FFV Allmateriel AB, som därvid deltar i anbudsgivning på lika villkor med andra företag.
- Reglerna för myndigheternas försäljning av överskottsmateriel bör ses över. Kraven på affärsmässighet och marknadsmässiga villkor bör ansluta sig till vad som gäller vid upphandling enligt upphandlingsförordningen. För tillgångar av ringa värde skall försäljning kunna ske utan anbudsinfordran och kontakt med FFV Allmateriel AB. För tekniskt komplicerad utrustning skall "förhandlingsförsäljning" vara möjlig. I övriga fall skall försäljningen äga rum genom anbudsförfarande.
- För att öka myndigheternas incitament till effektivitet och affärsmässighet i hanteringen av överskottsmateriel bör utredas om inte myndigheterna i ökad utsträckning själva skall få disponera intäkterna vid försäljning av överskottsmateriel.
- Myndigheternas rutiner för registrering av inventarier bör kopplas till myndigheternas redovisningsrutiner så att de generella kontrollsystem

som gäller för redovisningen får effekt även beträffande inventarieregistreringen.

I syfte att statliga myndigheter bättre skall ta vara på i statens ägo redan befintliga inventarier – så långt det är praktiskt möjligt – innan man beslutar sig för nyanskaffning bör ett ökat informationsutbyte mellan myndigheterna övervägas. Detta utbyte kan eventuellt ske genom ett informationsblad i vilket tas in uppgift om inventarier som myndigheterna önskar avyttra. I informationsbladet bör endast tas med inventarier/materiel där försäljningspriset inte är alltför obetydligt. För att förbättra marknadsinformationen skulle informationsbladet även kunna spridas till andra intressenter än statliga myndigheter. Ansvaret för informationen bör läggas på FFV Allmateriel AB.

Förs. 1987/88:23
Bilaga

2 Remissyttrandena

Yttranden över rapporten har avgetts av rikspolisstyrelsen, statens bakteriologiska laboratorium (SBL), vägverket, skolöverstyrelsen (SÖ), domänverket, statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), statistiska centralbyrån (SCB) och FFV Allmateriel AB (FFV/A).

2.1 Allmänna synpunkter på rapporten

Rapporten har fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. Vissa av dessa har begränsat sina yttranden till att mera allmänt ansluta sig till de bedömningar och förslag som angetts i rapporten.

Domänverket framhåller att det i allt väsentligt instämmer i utredarens överväganden och slutsatser och tillstyrker de föreslagna åtgärderna. SÖ har inte haft någon erinran mot de framlagda förslagen. Vägverket tillstyrker förslaget att skyldigheten att utnyttja FFV/A skall upphöra och instämmer även i övriga förslag till åtgärder som lämnas i rapporten. SBL, som ställer sig tveksamt till förslaget att koppla registreringen av inventarier till redovisningsrutinerna, finner i övrigt de föreslagna rutinerna bra.

RRV har begränsat sitt yttrande till aspekterna kring själva försäljningsförfarandet.

2.2 Skyldigheten att utnyttja FFV/A vid försäljning av överskottsmateriel

Remissorganen instämmer i eller har lämnat utan erinran förslaget att FFV/A:s verksamhet skall bedrivas på marknadsmässiga villkor gentemot myndigheterna och att skyldigheten att utnyttja FFV/A som försäljningskanal beträffande överskottsmateriel bör upphöra.

FFV/A stöder helt principen att dess verksamhet skall bedrivas på marknadsmässiga villkor gentemot myndigheterna. Företaget tillämpar redan i dag denna princip. FFV/A framhåller att trots att företaget aldrig lämnat något medgivande till myndigheterna om försäljning i egen regi har företagets policy ändå varit att inte bedriva sin verksamhet mot bakgrun-

den av den monopolsituation som FFV/A anser att försäljningskungörelsen (1973: 1210) fastslår.

Enligt RRV bör ett upphörande av skyldigheten att utnyttja FFV/A som försäljningskanal ge myndigheterna större möjligheter att utnyttja den konkurrens som finns och bl. a. därmed iakttä ökad affärsmässighet.

Domänverket har framhållit som en särskilt angelägen åtgärd att skyldigheten att utnyttja FFV/A upphör. Verket har som bakgrund till sitt ställningstagande anfört följande.

Domänverket har i takt med en ökad decentralisering av verksamheten i stort och ett alltmer delegerat resultatansvar kommit att i linjeorganisationens löpande verksamhet integrera såväl bedömningar och beslut om övertalig materiel och kassationer som beslut om hur avyttring skall ske och praktisk hantering av densamma.

Domänverkets bedömning är att man härigenom på bästa sätt tillvaratar såväl den enskilda resultatenhetsens som verkets och statens intresse.

Både rikspolisstyrelsen och SÖ, som inte har något att erinra mot förslaget att skyldigheten att utnyttja FFV/A upphör, har framhållit att möjligheten att vid behov utnyttja företaget bör kvarstå för de myndigheter som saknar resurser att själva ombesörja försäljningen.

Förslaget att myndigheterna alltid skulle infordra anbud från FFV/A vid försäljning av tillgångar av större värde behandlas särskilt av rikspolisstyrelsen, RRV och FFV/A. Rikspolisstyrelsen vill att försäljning även skall kunna ske genom ett auktionsförfarande och att möjligheten att sälja genom FFV/A utan särskilt anbuds-förfarande skall kvarstå. FFV/A stöder ett anbuds-förfarande som bygger på förhandlingar om långsiktiga samarbeten. RRV invänder mot förslaget att myndigheterna skall vara skyldiga att alltid infordra anbud från FFV/A vid avyttring av tillgångar av större värde. RRV anser att FFV/A skall konkurrera på lika villkor med andra intressenter vid myndigheternas avyttring av överskottsmateriel. Med det nämnda obligatoriet skulle dessutom svårigheter kunna uppstå för den enskilda myndigheten att bedöma vad som är tillgångar av större värde.

Rikspolisstyrelsen har framhållit det angelägna i att myndigheterna formellt också ges möjlighet att i samband med återanskaffning lämna utran-gerad materiel i utbyte.

2.3 Översyn av reglerna vid försäljning av överskottsmateriel

Förslaget att reglerna för myndigheternas överskottsförsäljning skall ses över och att kraven på affärsmässighet och marknadsmässiga villkor vid försäljning skall ansluta sig till vad som gäller vid upphandling enligt upphandlingsförordningen (1986:366) får stöd eller lämnas utan erinran av remissorganen.

RRV anser att kraven på affärsmässighet och marknadsmässiga villkor bör anpassas till vad som gäller vid statlig upphandling enligt upphandlingsförordningen och RRV:s föreskrifter till denna (1986:612). Enligt RRV:s mening bör de beskrivna upphandlingsformerna i nämnda förord-

ning med föreskrifter även kunna tillämpas vid försäljning av myndigheternas överskottsmateriel.

Statskontoret framhåller att man vid en sådan översyn särskilt bör uppmärksamma att man bl. a. vid bedömning av beloppsgränser och lönsamhet måste ställa alla kostnader för en försäljning (även personalkostnader) mot intäkten och att inbyten bör underlättas eftersom de i många fall kan vara klart lönsamma. SÖ anser det vara synnerligen angeläget att den föreslagna översynen av reglerna kommer till stånd. Styrelsen efterlyser klara och entydiga regler samt klagörande definitioner av de olika begrepp som tillämpas i regelverket på detta område.

2.4 Myndigheternas disposition av intäkter från överskottsförsäljning

De remissinstanser som yttrat sig över förslaget att myndigheterna i ökad utsträckning själva skulle få disponera intäkterna vid försäljning av överskottsmateriel är samtliga positiva till förslaget.

Rikspolisstyrelsen finner förslaget välmotiverat och gör den bedömningen att det samtidigt skulle öka myndigheternas incitament till effektivitet och affärsmässighet. Även SCB anser att möjligheten att få behålla intäkter av försäljning av överskottsmateriel kan vara ett incitament för högre effektivitet. FFV/A anför att enligt företagets erfarenhet kan ett bättre engagemang uppnås om medel tillfaller myndigheterna direkt.

2.5 Registrering av inventarier

Förslaget att myndigheternas rutiner för registrering av inventarier bör kopplas till myndigheternas redovisningsrutiner så att de generella kontrollsystem som gäller för redovisningen får effekt även beträffande inventarieregistreringen har behandlats av rikspolisstyrelsen, SBL, statskontoret och SCB.

Förslaget tillstyrks av SCB. Verket anför att det redan i dag har ett eget för- och eftersystem till system S och nu planerar en översyn av inventarieregistreringen. Därvid kommer behovet av ytterligare integrering med redovisningssystemet att tas upp. Övriga remissinstanser ställer sig avvaktande till förslaget. Rikspolisstyrelsen anför att förslaget att myndigheternas rutiner för registrering av inventarier bör kopplas till myndigheternas redovisningsrutiner har utretts under många år. Enligt styrelsens uppfattning är det bristen på datorstöd och övriga resursfrågor under de senaste åren som har försvårat genomförandet av en sådan rutin. SBL erinrar om att deras rutiner för registrering av inventarier för närvarande inte är kopplade till redovisningsrutinerna på annat sätt än genom en manuell avstämning. SBL ställer sig tveksamt till den föreslagna kopplingen eftersom inventarierna efter avskrivningstidens utgång inte längre är redovisningsmässigt intressanta. SBL framhåller också det förhållandet att avskrivningstiden varierar för olika typer av inventarier. Statskontoret anser att förslaget bör noga övervägas eftersom det för många myndigheter innebär både ändrad budgetteknik och ändrat anslagsystem.

2.6 Återanvändning av inventarier

Förs. 1987/88:23

Bilaga

Förslaget om ökat informationsutbyte mellan myndigheterna i syfte att främja återanvändningen av befintliga inventarier i statens ägo har tagits upp av flera av remissorganen.

RRV har i likhet med vad som föreslagits i rapporten den uppfattningen att befintliga inventarier bör utnyttjas av statsförvaltningen så långt det är ändamålsenligt och praktiskt möjligt. En god information vid myndigheters avyttring av inventarier bör öka möjligheterna till ett sådant utökat nyttjande av inventarierna inom statsförvaltningen. Ett informationsblad som FFV/A ansvarar för skulle kunna tjäna ett sådant syfte. Ett annat alternativ kan enligt RRV vara att utnyttja en befintlig informationskanal, nämligen Tidning för Leveranser till Staten, bilaga till Post- och Inrikes Tidningar, där myndigheternas anbudsinfordran vid upphandling annonseras. RRV anser att man därigenom skulle vinna fördelen med en samlad information om såväl myndigheternas upphandlingar som deras försäljningar av överskottsmateriel m. m.

SCB tillstyrker det framlagda förslaget och kompletterar detta med ett förslag om att skapa en databas med aktuell information. Verket framhåller att det här har positiva erfarenheter som borde kunna utnyttjas vid uppbyggnad av en sådan databas.

Rikspolisstyrelsen anser att förslaget om ett ökat informationsutbyte mellan myndigheterna, t. ex. genom ett informationsblad som ges ut av FFV/A, bör kunna genomföras utan större personalinsatser. FFV/A däremot befarar att informationsutbytet mellan myndigheterna om överskottsmateriel kommer att bli svårt att genomföra och att det kan uppfattas som mycket byråkratiskt. Företaget är därför tveksamt till utredningens övervägande i denna del, men det är ändå berett att mot ersättning ta fram ett informationsblad enligt utredningens förslag. Enligt statskontoret förefaller synpunkterna om ett informationsblad inte vara samordnade med rapportens synpunkter på hur försäljning bör gå till. Statskontoret anser därför att frågan om ett informationsblad bör prövas i samband med att reglerna om försäljning ses över.

2.7 Övrigt

I rapporten har frågan om försäljning av överskottsmateriel till personalen berörts. FFV/A har i sitt remissyttrande särskilt tagit upp denna fråga. FFV/A anser att sådan försäljning är positiv från personalpolitisk synpunkt, men framhåller att förfarandet från företagsekonomisk synpunkt inte är tillfredsställande.

FFV/A har i sitt yttrande sammanfattningsvis anfört att företaget tillsammans med många myndigheter har utvecklat en praxis vad avser avyttring av övertalig materiel och att det är dess förhoppning att denna praxis, som bygger på för bägge parter företagsekonomiska principer, inte bryts upp. FFV/A anser att om kungörelsen om övertalig eller kasserad materiel och inventarier avvecklas bör staten i någon form fastställa att denna praxis inte upphör.

Revisorernas förslag

1	Genomförd granskning	1
2	Revisorernas överväganden	2
2.1	Översyn av reglerna vid försäljning av överskottsmateriel	2
2.2	Myndigheternas disposition av intäkter från överskottsförsäljning	4
2.3	Registrering av inventarier	4
2.4	Återanvändning av inventarier	5
3	Hemställan	6

Bilaga

1	Rapporten	8
2	Remissyttrandena	10
2.1	Allmänna synpunkter på rapporten	10
2.2	Skyldigheten att utnyttja FFV/A vid försäljning av överskottsmateriel	10
2.3	Översyn av reglerna vid försäljning av överskottsmateriel	11
2.4	Myndigheternas disposition av intäkter från överskottsförsäljning	12
2.5	Registrering av inventarier	12
2.6	Återanvändning av inventarier	13
2.7	Övrigt	13

